

Gwers 27 – Iesu yn cyfarfod Mathew

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Mathew 9:9–13

Gwelsom yn y wers flaenorol bod gan draean os nad hanner y disgyblion a ddewisodd Iesu gysylltiad â'r byd pysgota, a hynny'n naturiol â hwythau'n byw o gwmpas Môr Galilea. Yr oedd Mathew yn perthyn i faes gwahanol, sef casglu trethi, a gwyddai beth fyddai canlyniad gadael y dollfa. Gallai'r pysgotwyr ddychwelyd i'r byd hwnnw ond byddai Mathew yn gwneud ei hun yn ddi-waith. Dywed Marc wrthym ei fod yn fab i Alffeus, yn cael ei adnabod hefyd fel Lefi (Marc 2:14), ac o ddyddiau cynnar yr Eglwys Gristnogol, priodolwyd awduriaeth Efengyl Mathew i'r cyn gasglwr trethi.

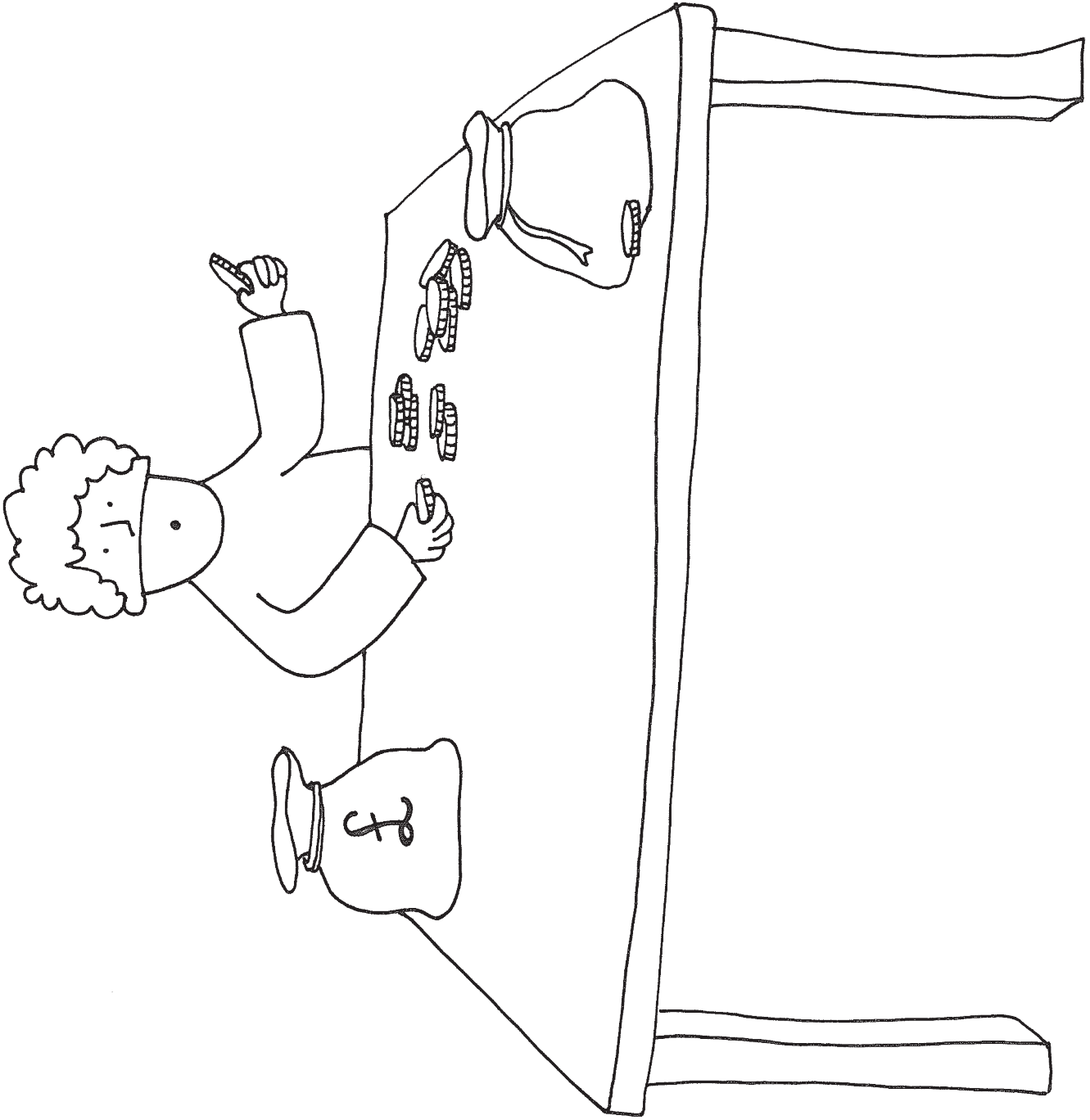
Byddai cefndir a thalentau Mathew yn werthfawr i Iesu. Fel casglwr trethi roedd Mathew'n siŵr o fod yn brofiadol fel llythyrwr ac mewn cadw cofnodion, cymwysterau addas ar gyfer ysgrifennu am fywyd a gwaith Iesu yn ddiweddarach. Yn ychwanegol, rhaid ei fod yn ŵr o argyhoeddiadau ysbrydol dwfn. Datguddir hynny yn ei ofal am ei gydweithwyr pan wahoddodd hwy i bryd bwyd yn ei dŷ. Mae'n bosibl mai diben eu gwahodd oedd ceisio'u hennill i Iesu. Ar wahân i'r cyfeiriadau ato yn rhestrau'r disgyblion ym Mathew (10:3), Marc (3:18) ac Actau (1:13) nid oes gyfeiriad at Mathew yn unman arall yn y Testament Newydd.

Gwaith Mathew oedd sicrhau fod trigolion a masnachwyr a deithiai drwy'r ardal yn talu trethi. Caniateid i gasglwr trethi dderbyn comisiwn fel tâl, ond er mwyn sicrhau bywyd cysurus iddynt eu hunain a throsglwyddo'r hyn a ddisgwylid i'r Rhufeiniaid, byddai'r prif gasglwr a'r casglwyr trethi yn trethu'r bobl yn ormodol.

Ni fyddai Mathew'n boblogaidd iawn yn yr ardal, oherwydd roedd yr Iddewon yn casáu casglwyr trethi ac yn eu hystyried yn fradwyr i lywodraeth estron. Roedd enw Mathew, felly, yn destun gwatwar yn yr ardal. Ni fyddai person croendenau'n para'n hir yn y swydd. Gwyddai Iesu y byddai'n rhaid i unrhyw un a anfonai allan fel apostol, fod yn berson a allai ddioddef geiriau gwatwarus eraill, e.e. y Phariseaid. Gwelir hynny ym Mathew 9:11 pan wahoddodd Mathew Iesu i bryd bwyd yn ei dŷ, 'dyma lawer o gasglwyr trethi ac o bechaduriaid yn dod ac yn cyd-fwyta gyda Iesu a'i ddisgyblion' (Mathew 9:10). Ymateb y Phariseaid a'r ysgrifenyddion pan welsant hynny oedd grwgnach wrth ei ddisgyblion, 'Pam y mae eich athro yn bwyta gyda chasglwyr trethi a phechaduriaid?' (Mathew 9:11).

Talu a chasglwyr trethi

Yn nyddiau cynnar hanes Israel defnyddid trethi i gynnal y Tabernacl a'r Deml (Deut. 14:22–27). Pan alwodd y bobl am frenin rhybuddiodd Samuel hwy y byddent yn wynebu trethi uwch, a phrofwyd hynny yn nyddiau Solomon gyda'i raglen adeiladu a ffordd wastraffus o fyw. Erbyn dyddiau'r Testament Newydd telid trethi i'r Ymherodraeth Rufeinig. Byddai swyddogion Rhufeinig yn gwerthu'r hawl i gasglu trethi mewn ardal i'r cynigydd uchaf. Cyfrifoldeb y prif gasglwr trethi oedd sicrhau swm penodol o arian i'r llywodraeth a chyflogai bobl leol yn gasglwyr. Un o'r prif swyddogion hynny oedd Saccheus ac yr oedd yn ŵr cyfoethog (gweler Gwers 36).

Roedd Iesu am i Mathew bod yn ffrind arbennig iddo.
Gadawodd Mathew ei waith ac aeth gydag Iesu.

Beth am lenwi bwrdd Mathew gyda mwy o arian?

Diolch Iesu dy fod am fod yn ffrind arbennig i ni
heddiw. Amen.

Gwers 27 – Iesu yn cyfarfod Mathew

Dyn wrth ei waith | Beibl Newydd y Plant tud. 149

(Mathew 9:9–13)

Gwers 27

Iesu yn cyfarfod Mathew

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN /DROS 7 oed

Iesu yn cyfarfod Mathew tud 116

BEIBL LLIW STORI DUW

Mathew yn ymuno â Iesu tud 230

BEIBL NEWYDD Y PLANT

Dyn wrth ei waith tud 149

BEIBL LLIW Y TEULU

Mathew y casglwr trethi (241) tud 130

Amser Chwarae

Eisteddwch ar y llawr gyda'r plant mewn cylch. Mae'r 'arweinydd' yn cerdded o amgylch y cylch yn 'chwilio' am rywun i'w ddilyn, ac ar ôl dewis person, mae'n cyffwrdd â hi/ef ar yr ysgwydd, gan ddweud 'Tyrd/Dere ar fy ôl.' Mae'r plentyn sydd wedi cael ei d/dewis yn codi ac yn dilyn yr arweinydd o amgylch y cylch, gan gopiö symudiadau'r arweinydd. Efallai caiff y plant cymryd tro i fod yn arweinydd, yn dewis rhywun i'w d/ddilyn.

Neu, chwaraewch 'siop' gyda'r plant. O flaen llaw, casglwch amrywiaeth o eitemau i'w 'gwerthu' a 'phrynu', til, a swp o geiniogau. Mae Siop Lyfrau'n hawdd ei chreu, gydag amrywiaeth o wahanol lyfrau – cewch ofyn i'r plant i ddewis llyfr i'w brynu sy'n addas ar gyfer person arbennig, e.e. i dad ar ei ben-blwydd neu i nain adeg y Nadolig. Anogwch y plant i gyfrif yr arian cywir i 'dal'.

Amser Stori

Darllenwch yr hanes o Feibl Newydd y Plant. Wedyn, gwisgwch i fyny fel 'Mathew', gyda barf, os yn bosibl, ac adroddwch yr hanes yn eich geiriau eich hun. Eisteddwch y tu ôl i fwrdd gyda swp o geiniogau. Rhwch y plant i eistedd o flaen y bwrdd a rhoi 3 ceiniog i bawb. Wrth adrodd yr hanes, galwch y plant yn eu tro at y bwrdd a gofyn iddynt mewn llais cadarn am 1c, 2c neu 3c. Eglurwch fod Mathew i fod yn casglu arian gan bobl y wlad ond ei fod yn twyllo ac yn cymryd mwy nag y dylai. Doedd pobl ddim yn hoffi casglwyr trethi fel Mathew am eu bod yn dwyn eu harian. Eglurwch fod Iesu'n gwybod yn iawn sut un oedd Mathew, ond roedd ef dal am i Mathew fod yn ffrind arbennig iddo. Ewch ymlaen i egluro sut y bu i Iesu alw Mathew i'w ddilyn – fel digwyddodd yn y gêm – a bod Mathew wedi codi o'i fwrdd i'w ddilyn. Roedd Mathew'n gwybod bod rhywbeth arbennig am Iesu ac roedd yn llawn cyffro ac yn fodlon gadael ei arian a phopeth arall i'w ddilyn.

Cân

I'r dôn 'Un bys, dau fys, tri bys yn dawnsio.' Gosodwch ddeg darn o arian ar y bwrdd wrth ganu'r gân yn araf gyda'r plant.

*'Un geiniog, dwy geiniog, tair ceiniog i Mathew,
pedair ceiniog, pum ceiniog, chwe cheiniog i Mathew,
saith ceiniog, wyth ceiniog, naw ceiniog i Mathew,
deg ceiniog ar y bwrdd'.*

Gweddi

Pasiwch ddarn o arian o amgylch y plant gan eu hannog i afael yn y darn arian ac i ddiolch i Dduw am rywbeth rydym yn prynu gydag arian.

Crefft

Llyfr Crefft t. 184,185

Mae'r crefftau yma'n cyfeirio at hanes Nicodemus, ond maen nhw'n addas ar gyfer hanes Mathew hefyd.

Adnoddau Ychwanegol

Crefft

Llyfr Crefftau Stori Duw i blant dan 5 oed t. 184, 185

Taflenni gwefan amserbeibl.org

Cyfres B: Pobl y cwrddodd Iesu â nhw

Cyfres PowerPoints Beibl Bach i Blant

Cyflwyniad 41: Syniad da

